

פרשת קרח תשפ"ב – מה צועקת הנפש כשהיא מקנאת באחר?

1. **יומא לח,ב:** בן קמצר לא רצה ללמד על מעשה הכתב [כתובת שם הוי-ה]. אמרו עליו שהיה נוטל ד' קולמוסין בין אצבעותיו ואם הייתה תיבה של ד' אותיות, היה כותבה בבת אחת [והמעלה בזה שלא מדבר באמצע כתיבת השם]... על בן קמצר וחבריו נאמר 'ושם רשעים ירקב' - אמר ר' אלעזר: רקביבות תעלה בשמותן - **דלא מסקינן בשמייהו** (רש"י: **לא יקרא אדם לבנו שם אדם רשע**).

סנהדרין קט,ב: 'קרח' - שנעשה קרחה בישראל - **רש"י:** שנבלעו באדמה. **מהרש"א:** שמו נעשה קרחה בישראל, **שלא יקרא עוד אחר בשם זה**, כנאמר ביומא לגבי 'שם רשעים ירקב'.

ליקוטי שיחות ח/115: אם דורשת הגמרא לא לקרוא לילד על שם רשע, כל שכן שאין לקרוא פרשה בתורה על שם רשע, שהרי בכך מנציחים שמו בצורה נצחית, פי כמה יותר מאשר בקריאת שם פרטי. וקשה, הרי קרה היה רשע שלא עשה תשובה וכיצד ייתכן שפרשה שלמה בתורה תיקרא על שמו?

2. **בראשית לא:** ותרא רחל כי לא ילדה ליעקב ותקנא רחל באחיתה ותאמר אל יעקב הבה לי בנים ואם אין מתה אנכי: ויחר אף יעקב ברחל ויאמר התחת אלהים אנכי אשר מנע ממך פרי בטן - **רש"י:** קנאה במעשיה הטובים, אמרה אלולי שצדקה ממני לא זכתה לבנים.

ברטנורא על התורה: הוצרך לפרש כן, שלא בא הכתוב לספר בגנותה של צדקת והקנאה היא מן המדות המגונות, שכך שנו חכמים הקנאה והתאוה מוציאים את האדם מן העולם. לכך פ' שקנאה במעשיה הטובים, **דשבח** הוא כדכתיב (משלי כג) 'אל יקנא לבך בחטאים **כי אם ביראת ה'** כל היום'.

רש"י במדבר טז: 'זאת עשו קחו לכם מחתות' - כך אמר להם: בדרכי העכו"ם יש נימוסים הרבה וכומרים הרבה וכולם מתקבצים בבית אחד, אבל אנו אין לנו אלא ה' אחד, ארון אחד, ותורה אחת, ומזבח אחד, וכהן גדול אחד, ואתם ר"ן איש מבקשים כהונה גדולה?! **אף אני רוצה בכך!** הא לכם תשמיש חביב מכל היא הקטרת החביבה מכל הקרבנות וסם המות נתון בתוכו שבו נשרפו נדב ואביהוא ... והיה האיש אשר יבחר ה' הוא הקדוש.

דברים לא,יד: ויאמר ה' אל משה **הן קרבו ימיך למות**, קרא את יהושע והתייצבו באהל מועד ואצוונו - **דברים רבה ט,ט:** הלך משה לשמאלו של יהושע ונכנסו לאהל מועד. ירד עמוד הענן והפסיק ביניהם. משנסתלק עמוד הענן הלך משה אצל יהושע ואמר מה אמר לך הדיבור? א"ל יהושע: כשהיה הדיבור נגלה עליך, יודע הייתי מה מדבר עמך?! צעק משה: **מאה מיתות ולא קנאה אחת!** [וביקש למות במהרה]. ושלמה מפרשה בשיר השירים: **כי עזה כמות אהבה קשה כשאל קנאה** - זו אהבה שאהב משה ליהושע [והסתלקה בקנאתו בו].

אבות ד,כא: הקנאה התאוה והכבוד מוציאים את האדם מהעולם. **בבא בתרא כא,ב:** קנאת סופרים תרבה חכמה.

3. **ערי נחל קדושים:** הדומים ישנאו זה את זה, כמו בבראשית רבה לב: **אומן שונא בני אומנתו.**

ילקוט שמעוני תהלים סימן תשכח: אמר הקב"ה: תקנא! **שאלמלא הקנאה אין העולם עומד, אין אדם נוטע כרם, אין נושא אשה ואין בונה בית.** אלמלא שקינא אברהם במלכי צדק, לא היה קונה שמים וארץ. אמר למלכי צדק [שהוא שם בן נח] כיצד יצאתם מן התיבה? אמר לו: בצדקה שעשינו שם... עם הבהמה וחיה ועוף. לא היינו ישנים, אלא נותנין לפני זה ולפני זה.

אמר אברהם: ומה אלו שעשו צדקה עם בעלי חיים יצאו, אני אעשה בבני אדם שהם בצלמו של הקב"ה על אחת כמה וכמה. 'ויטע אשל בבאר שבע' - 'אשל' ראשי תיבות 'אכילה שתיה, לינה'.

אגרות קודש יח עמוד קנז: במענה למכתבו... בו כותב אשר סובל מהעניין דקנאת סופרים, שמקנא חבריו המתמידים בלימוד יותר ממנו אף שגם נפשו חשקה בלימוד התורה בהתמדה ושקידה. ולפלא הדבר סגנון כתבו, שהרי אדרבה אמרו חז"ל 'קנאת סופרים תרבה חכמה' שלכן פשוט שעליו **להרבות מדה האמורה** [להרבות הקנאה!] על מנת להרבות בהתמדה ושקידה ועי"ז תתרבה הצלחתו בלימודים, וכבר ידוע מעלת מדה האמורה מיוסד על הכתוב 'ותקנא רחל באחותה'.

היום יום כד חשון: בעניינים הגשמיים צריך להסתכל במי שהוא למטה ממנו, ולהודות להשי"ת כי טוב על חסדו אתו עמו. בעניינים הרוחניים צריך להסתכל במי שהוא למעלה ממנו ולהתחנן לה' שייתן לו דעה טובה להתלמד ממנו וכוח ועוז שיוכל לעלות בעילוי אחר עילוי.